

DENDROCHRONOLOGIE VAN GRAF 111 VAN BEERLEGEM

De ontdekking in 1957 te Beerlegem van het rijke vrouwengraf nr. 111 is een van de belangrijkste vondsten die inzake Merovingische archeologie in België gedaan werden. Op een diepte van 2,10 m troffen wij de goed bewaarde onderbouw van een houten grafkamer aan (3,70 × 2,30 m), waarin ook nog planken van de lijkstap lagen (fig. 33).

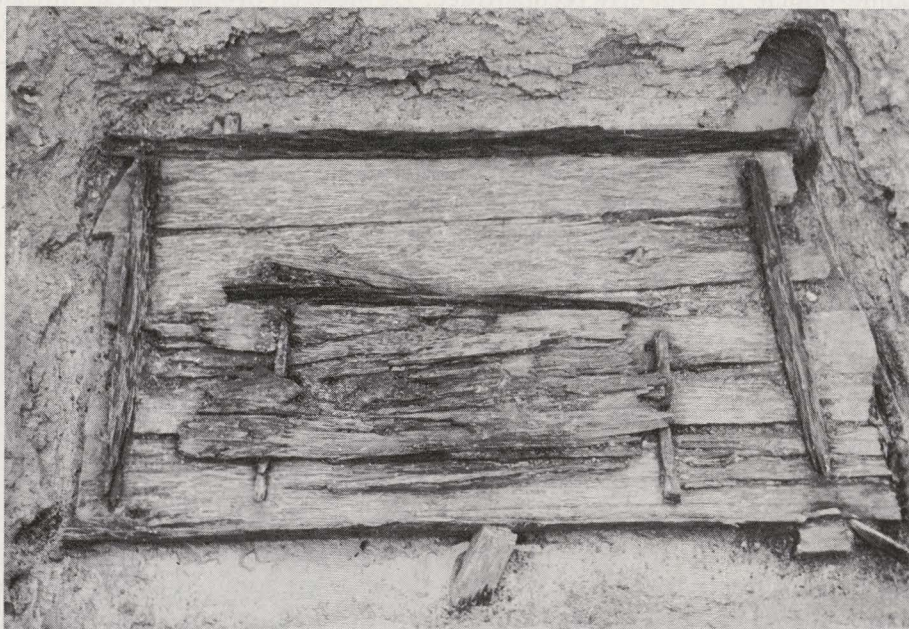

Fig. 33. — Graf 111 van Beerlegem.

Wij publiceerden een voorlopig opgravingsrapport in 1959 (*Arch. Belg.* 44) en hernamen de studie van de bijgaven in het algemeen opgravingsverslag over het grafveld van Beerlegem in 1975 (*Arch. Belg.* 170). De oorspronkelijk gegeven datering, eerste helft van de 7e eeuw, werd gewijzigd in : « einde 6e eeuw ».

Onze eerste datering was o.m. beïnvloed door de toen gangbare opvattingen over de aanwending van bepaalde versieringselementen, als filigraan, door de aanwezigheid van een opengewerkte bronzen sierschijf en van een slanke biconische pot, evenals van bepaalde sieraden die gelijkenis vertoonden o.m. met deze uit het grafveld van Marilles, al zoveel factoren die ons naar de 7e eeuw brachten.

Sedertdien is de Merovingische archeologie er wel op vooruitgegaan; algemene studies zijn verschenen en nieuwe graven werden gepubliceerd, die nauwkeuriger gevolgtrekkingen toelieten. Zo kon de gelijkenis aangetoond worden tussen de polyedrische ooring, de vingerring en het gouden hechtkapsel van Beerlegem en zulke uit het vrouwengraf onder de Dom te Keulen (iets vóór het midden van de 6e eeuw). Andere graf-giften, als de biconische pot en de opengewerkte sierschijf, zijn wel wat later te plaatsen. Een globale datering op het einde van de 6e eeuw leek ons het meest waarschijnlijk.

Er bleef nog een betere methode om een nauwkeurige datering te bekomen en dat was de dendrochronologie. Het *Rheinisches Landesmuseum* te Trier was zo vriendelijk twee sneden van de bodemplanken van de houten grafkamer te onderzoeken. Wij laten hier, met onze dankbetuiging, het verslag van de Heer E. Hollstein volgen.

«Die beiden Bodenbretter aus Grab 111 Ihrer Ausgrabung von Beerlegem können jetzt, nach langwierigen Berechnungen, datiert werden. Beim Vergleich mit dem Abdeckbrett aus dem Knabengrab unter dem Kölner Dom (Grabung Doppelfeld) ergab sich ein Korrelationskoeffizient von $r = 0.24$ bei 228 jähriger Überlappung der Ringfolgen. Die Datierung entspricht bei beiden Fundstellen der kunsthistorischen und archäologischen Einordnung und ist mit einem gegenseitigen Irrtumsrisiko von etwa 1/10 000 gesichert.

Fällungszeit Köln : um oder wenig nach 537.

Fällungszeit Beerlegem : um 587 n. Chr. (± 10 Jahre).

Im einzelnen ist für Beerlegem folgender Befund gegeben :

Probe 1, grosse Eichenbohle 9/58 cm im Querschnitt mit 247 Jahrringen von 284 bis 530 ... n. Chr. (die weiteren Jahrringe sind abgebeilt).

Probe 2, kleine Eichenbohle, Bruchstück 5/21 cm mit 131 Jahrringen von 438 bis 568 ... n. Chr. (die weiteren Ringe bis etwa 587 sind abgebeilt; Splintholz in den letzten 7 Ringen).

Beide Hölzer gleichzeitig gefällt. »

Deze nauwkeurige datering, nl. ± 587 , laat toe aan sommige voorwerpen, zoals de prachtige glazen beker en de kralen, waarvoor geen goed gedateerd vergelijkingsmateriaal voorhanden was, een betere tijdsomschrijving te geven. In het bijzonder de kralen helpen ons vooruit om andere graven nu juister te beoordelen. Te Beerlegem werden er ongeveer 140 aangetroffen, o.m. kleine cilindrische in doorschijnend blauwgroen en lichtgroen glas, biconische tot tonvormige in oranjekleurige glaspasta en kleine kogelvormige in gele glaspasta. Deze types vinden wij aan veel kralensnoeren terug. De oranjekleurige werden zeer uiteenlopend beoordeeld. In Alamannische graven, zoals te Marktoberdorf, plaatste men ze

in de late periode, vanaf 630. In onze gewesten is dit zeker niet het geval; ze beginnen vroeger en wel vanaf het einde van de 6e eeuw.

Dank zij de dendrochronologie is graf 111 van Beerlegem een van de best gedateerde uit heel de Merovingische cultuurkring.

H. ROOSENS